

## Vedlegg med

- vurderinger til vedtak om godkjenning etter dyrehelseregelverket
- vurderinger til vedtak om godkjenning etter dyrevelferdsregelverket

## Nordcod AS - utvidelse lokalitet 26535 Jamnungen - for matfisk av torsk - Mattilsynet sak 2023/119011

### DYREHELSE

#### Kravene som gjelder for godkjenning av akvakulturanlegg etter dyrehelseregelverket:

##### Dyrehelseforskriften § 4, forordning (EU) 2016/429 artikkel 181

- **bokstav a) med henvisning til biosikkerhet og helseovervåkning**

Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/691 av 30. januar 2020 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/429 med hensyn til regler for akvakulturanlegg og transportører av akvatiske dyr. Kapittel 2 Krav til og godkjenning av akvakulturanlegg

##### Artikkel 5 Krav om at godkjente akvakulturanlegg og grupper av akvakulturanlegg skal ha en biosikkerhetsplan

Anlegget skal ha en biosikkerhetsplan som skal vise a) hvordan smitte kan komme seg inn i et anlegg, spre seg i anlegget og overføres fra det. b) Planen skal ta hensyn til særtrekkene ved anlegget og fastslå hvilke tiltak som vil redusere de biosikkerhetsrisikoene som er identifisert.

##### Artikkel 6 Krav om at godkjente akvakulturanlegg og grupper av akvakulturanlegg skal delta i et program for risikobasert overvåking

- **bokstav b) lokaler og utstyr**

som i tilstrekkelig grad begrenser risikoen for innføring og spredning av sykdommer til et akseptabelt nivå, idet det tas hensyn til den aktuelle anleggstypen og har tilstrekkelig kapasitet for artene, kategoriene og mengden (antall, volum eller vekt) av berørte akvatiske dyr.

- **bokstav c) smittespredning**

anleggene skal ikke utgjøre en uakseptabel risiko med hensyn til spredning av sykdommer, idet det tas hensyn til de risikoreduserende tiltakene som er innført.

#### Akvabiosikkerhetsforskriften kapittel II - Utfyllende nasjonale bestemmelser

##### § 6 om vurdering av avstand

Det skal særlig legges vekt på kunnskap om strømforhold og avstand til vassdrag, annen akvakulturrelatert virksomhet og andre former for grupperinger av akvakulturanlegg som har betydning for smitterisikoen

#### § 7 om internkontroll

Driftsansvarlige skal i forbindelse med godkjenningen dokumentere at det er etablert et internkontrollsystem for akvakulturanlegget iht. forskrift 19. mars 2004 nr. 537 om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivning, som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk forsvarlig drift kan etterleves

#### **Mattilsynet vurderer dette slik:**

Det var tilsyn på lokalitet Jamnungen 11. oktober 2023. Det ble ikke avdekket brudd på dyrehelse- og dyrevelferdsregelverket som krevde oppfølging i form av varsler om vedtak (rapport av 26. oktober, sak 2023/212958).

#### Biosikkerhetsplan og internkontroll/beredskap helse

Norcod AS har sendt biosikkerhetsplan som inneholder relevante momenter for det aktuelle anlegget på Jamnungen. Biosikkerheten var også et moment på tilsynet

Når det er søkt om utvidelse av et eksisterende anlegg, legger vi vekt på erfaringer fra de siste års tilsyn med det aktuelle anlegget.

Dersom denne erfaring tilsier at søkeren har et internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk (og velferdsmessig) forsvarlig drift kan etterleves, gjør vi ikke ytterligere vurderinger av internkontrollen ved behandlingen av søknaden.

Vi vurderer det er sannsynliggjort at dere driver helse- og biosikkerhetsmessig forsvarlig på Jamnungen.

Internkontroll helse og biosikkerhetsplan er dokumentasjon som skal oppdateres og revideres jevnlig og i tillegg alt etter behov ved endringer av drift mv.

Lokaliteten ble godkjent av Mattilsynet i sak 2019/253109. Grunnet diverse klagebehandlinger kom den ikke umiddelbart i bruk. Godkjenning og vurdering av avstander til andre anlegg og akvakulturrelatert virksomhet mv var skrevet 19. mars 2020.

Vi går derfor ikke nærmere inn på dette nå. Forholdene er ikke endret. Strømmålingene er de samme og vurdert ved tidligere sak.

B- og C- undersøkelsene etter noe produksjon (gjennomført feltarbeid 28. januar 2022) viser beste tilstand. Da har det hopet seg lite avfall av biologisk og potensielt smittebærende materiale under anlegget.

#### Naturmangfoldloven / avstand villtorsk

Mattilsynet vurderer ellers rutinemessig i hvilken grad eventuelle smittsomme sykdommer og parasitter fra lokaliteten kan representere en fare for det omkringliggende naturmiljøet og avveier ulike hensyn, jf. lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 8 – 12.

Formålet med naturmangfoldloven er bærekraftig bruk og vern av naturen. Naturen skal gi grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden. Bærekraftig bruk skal også ivaretas gjennom offentlige myndigheters vedtak.

Når det gjelder Mattilsynets forvaltningsområde vil smitterisiko mot ville bestander av akvakulturdyr være den vesentlige delen av vurderingen av naturmangfoldsloven.

Det er kort avstand, < 1 km, fra lokalitet Jamningen til nærmeste gytefelt for torsk. Dette ligger nord - nordvest for lokaliteten.

I etterkant av at lokaliteten ble godkjent i 2020, har Mattilsynet (mai 2022) utarbeidet en avklaring om hvordan vi skal vurdere søknader om torskelokaliteter. Avstander av lokalitetene til gytefelt og viktigheten av ulike gytefelt. Vi henter inn smittekart fra Havforskningsinstituttet etter visse kriterier og ellers hvis vi mener det er nødvendig.

Vi ser av strømmålingen at vannstrømmen ved lokaliteten går nordøst – sørvest, i tillegg er gytefeltet klassifisert som lokalt viktig av lavere verdi. Grunnet avstanden valgte vi likevel å hente smittekart. Dette viser at smittespredningen i mindre grad når inn til gytefeltet, men i hovedsak vil ha utbredelse øst for dette og følge strømmen nordøst-sørvest.

Siden lokaliteten allerede er etablert og tilsyn ikke har avdekket vesentlige mangler eller regelverksbrudd ved driften, vurderer vi, etter en totalvurdering at det vil være forsvarlig å utvide lokaliteten slik dere har søkt om ut fra Mattilsynet sitt regelverk.

Vi registrerer at Fiskeridirektoratet vurderer at det kan være hensiktsmessig med en mer forsiktig vekst enn det legges opp til, bl.a. grunnet stor usikkerhet om innblanding av genetikk, kjønnsmodning og rømming.

Mattilsynet betraktninger om potensiell risiko for smittespredning fra lokaliteten til gytefeltet gjøres under den forutsetning av at lokaliteten driftes på en slik måte at fisken ikke rømmer fra eller gyter i merdene.

Med det forbeholdene over vurderer vi at utvidelsen av MTB fra 3600 tonn til MTB 5160 tonn vil være smittemessig forsvarlig også med tanke på ville torskebestander.

Som Fiskeridirektoratet legger også vi til grunn at Fylkeskommunen som endelig tildelende vedtaksmyndighet gjør en grundig vurdering av om hvordan føre var-prinsippet skal komme til anvendelse i denne saken, jamfør naturmangfoldloven og vilkår om miljømessig forsvarlig i akvakulturloven og i forskrift om tillatelse til andre arter enn laks, ørret og regnbueørret § 7.

#### Oppsummering

*Etter regelverk angående fiskehelse, smitte og biosikkerhet vurderer Mattilsynet at utvidelsen Nordcod har søkt om på lokalitet Jamningen er forsvarlig.*

Fordi det har vært gjennomført tilsyn av lokaliteten som allerede er i drift kan vi godkjenne utvidelsen direkte og klassere lokaliteten uten å gå om trinn 2 – tilsyn før lokaliteten (utvidelsen) kan tas i bruk.

#### **Lokaliteten får middels risikoklasse.**

Dette baseres på at det er åpent sjøanlegg, men dere flytter ikke utenom til slakt. Settetorsken dere mottar kommer fra yngel-/påvekstanlegg med desinfeksjon av inntaksvannet (fikk bekreftet dette på telefon 6. november, av fagleder fiskehelse Julianne Jacobsen, da vedleggene til biosikkerhetsplanen ikke lot seg åpne).

## **DYREVELFERD**

### **Kravene som gjelder for godkjenning av akvakulturanlegg etter regelverk for dyrevelferd:**

#### Forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv § 5

Etablering av akvakulturanlegg, utvidelse av produksjonsomfang og annen vesentlig endring av allerede godkjent akvakulturanlegg skal være godkjent av Mattilsynet.

#### Forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv § 7

4. ledd) Det skal foreligge et internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til velferdsmessig forsvarlig drift, herunder beredskapsplan, risikobasert helsekontroll, opprettholdelse av god vannkvalitet og journalføring, kan etterleves.

5. ledd) Akvakulturanlegg skal kunne ivareta artens krav til et godt levemiljø. Det skal være sikkerhet for tilstrekkelig tilførsel av vann av egnet kvalitet. Anlegget skal være slik lokalisert og konstruert at risikoen er lav for at akvakulturdyrene påføres skade eller unødig påkjenning. Ved vurdering av velferden skal opplysninger om anleggets utforming og utstyr samt dets plassering på lokaliteten vurderes opp mot produksjonsform og vanndata.

### **Mattilsynet vurderer dette slik:**

Mattilsynet har utarbeidet retningslinje for saksbehandling av etableringssøknader (Utgave 9, sist endret 10.02.22), heretter kalt etableringsretningslinjen, og vil foreløpig gjelde så langt den passer.

#### Strømmålinger, oksygen og omkringliggende geografi

Dette har vært vurdert da lokaliteten ble tildelt i 2020 (saken 2019/253109). Vi går ikke inn på disse på nytt.

Siden B - og C-undersøkelsene fra 2022 viser beste tilstand vurderer vi så langt at det er lite opphopning av avfallstoffer under anlegget som potensielt påvirker merdmiljøet og fiskevelferden negativt.

#### Internkontroll velferd

Retningslinjene sier at når det er søkt om utvidelse av et eksisterende anlegg, legger vi vekt på erfaringer fra de siste års tilsyn med det aktuelle anlegget.

Dersom denne erfaring tilsier at søkeren har et internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til (smittehygienisk og) velferdsmessig forsvarlig drift kan etterleves, gjør vi ikke ytterligere vurderinger av internkontrollen ved behandlingen av søknaden.

Det har vært drift på lokaliteten og etter tilsynet (rapport av 26. oktober, sak 2023/212958) avdekket vi ikke brudd på regelverket.

Vi gjør ikke ytterligere vurderinger av internkontrollen vedrørende regelverk for dyrevelferd.

#### Oppsummering dyrevelferd

Mattilsynet vurderer at en utvidelse av lokalitet Jamningen fra MTB 3600 tonn til MTB 5160 tonn MTB vil være forsvarlig etter regelverk for dyrevelferd.